



‘... ถ้าว่าผู้ครองเรือนต้องการให้มั่งมีเงินทองข้าวของมาก
อย่ากระทบกระเทือนใจกัน ทำใจให้ใสอยู่ท่าเดียวแหละ
ใจเป็นแดนเกษมอยู่เสมอไปอย่างนี้
ให้ตั้งใจให้อยู่ ให้ดูของตัวไว้ ให้ผ่องใสอยู่อย่างนั้น
เงินทองไหลมาเป็นมงคลแท้ๆ ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๒๗

มงคลสูตร

จิตของผู้ที่โลกธรรมกระทบแล้วไม่หวั่นไหว ๑

เป็นจิตไม่ยินร้าย ๑

เป็นจิตไม่ยินดี ๑

เป็นจิตเกษม ๑

๒๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

พญจสฺส โลกธมฺเมหิ

จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ

อโสํกํ วิรชํ เขมํ

เอตมฺหํคฺลมฺมุตฺตมํ

เอตาทิสานิ กตฺวาน

สพฺพตฺถมฺปราชิตา

สพฺพตฺถ สโตถิ คจฺจนฺติ

ตนฺเตสํ มงฺคฺลมฺมุตฺตมฺนฺติ

พ.พ.(บาลี) ๒๕/๖/๔

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงธรรมิกถาแก้ด้วยมงคลสูตรในคาถาสุดท้ายสืบต่อไป จะชี้แจงแสดงตามวาระพระบาลี คลือความเป็นสยามภาษา ตามมตยาธิบาย พอเป็นเครื่องประคับประคองฉลองศรัทธา ประดับสติปัญญาคุณสมบัติ ของท่านผู้พุทธบริษัท ทั้งคฤหัสถ์บรรพชิต บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า

เริ่มต้นแห่งมงคลสูตรในคาถาทำว่า พญจสฺส โลกธมฺเมหิ จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ อโสํกํ วิรชํ เขมํ เอตมฺหํคฺลมฺมุตฺตมํ ว่าจิตของบุคคลผู้ได้อันโลกธรรมทั้งหลายถูกต้องแล้ว ย่อมไม่หวั่นไหว ย่อมไม่เศร้าโศก ย่อมปราศจากความขุ่นมัว เป็นแดนเกษมจากโยคะ ได้ชื่อว่าเป็นมงคลอันสูงสุด นี่เป็นเนื้อความของพระบาลี คลือความเป็นสยามภาษาได้ความแค่นี้ ในคาถา เอตาทิสานิ กตฺวาน สพฺพตฺถมฺปราชิตา สพฺพตฺถ สโตถิ คจฺจนฺติ ตนฺเตสํ มงฺคฺลมฺมุตฺตมฺนฺติ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย กระทำซึ่งมงคลทั้งหลายเช่นนี้แล้ว ย่อมเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ในที่ทั้งปวง ย่อมถึงซึ่งความ



สวัสดีนะที่ทั้งปวง ข้อนี้เป็นมงคลอันสูงสุด นี่เป็นคาถาสุดท้ายในมงคลสูตร คลีความ เป็นสยามภาษาได้ความเท่านี้ ต่อไปนี้จะอธิบายเป็นลำดับไป

จิตของบุคคลใดอันโลกธรรมถูกต้องแล้วไม่หวั่นไหว มีจิตเป็นตัวยืนและโลกธรรมทั้งหลายเป็นตัวจร โลกธรรมท่านจัดเอาไว้ ๘ อย่าง ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียณ ทุกข์ จัดเป็นอริยธรรมภาคหนึ่ง ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข นี่เป็นอริยธรรม สิ่งเป็นที่นิยมนำปรารถนาทุกถ้วนหน้า เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียณ ทุกข์ นั้นเป็นอนิยธรรมไม่เป็นที่นิยมทุกถ้วนหน้า ไม่ปรารถนาทั้งนั้น ที่เป็นอริยธรรมอันนิยมนำปรารถนาของโลก ถ้าโลกนี้มีอยู่ตราบใด ก็มิได้อยู่ตราบนั้น ถ้าโลกนี้ไม่มีอยู่ตราบใด ก็ไม่มีตราบนั้น อริยธรรมอันนิยมนำปรารถนาทั้ง ๒ อย่างนี้ ก่อนเราเกิดมา ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เขาก็มีอยู่แล้ว เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียณ ทุกข์ เขาก็มีอยู่แล้ว หรือกำลังเราเกิดมา ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เขาก็มีอยู่แล้ว เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียณ ทุกข์ เขาก็มีอยู่ เขาไม่ได้หายไปทางไหน เขาประจำอยู่ในโลกนี้ เขาไม่ใช่ของใคร ใครจะถือเอาเป็นสิทธิ์ไม่ได้ เป็นของทั่วไปแก่มนุษย์ที่เกิดมาในโลก หรือสัตว์ใดๆ ที่เกิดมาในโลกก็แบบเดียวกัน ส่วนลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เป็นอริยธรรม นิยมชมชอบทั้งนั้น เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียณ ทุกข์ เป็นอนิยธรรม ไม่นิยมชมชอบทั้งนั้น

เหตุนี้ เราท่านทั้งหลายเมื่อมาประสบพบพุทธศาสนาแล้ว มีที่หลีกเลี่ยงแท้ๆ แต่ว่าผู้ที่ไม่ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ ก็ไม่รู้จะหลีกเลี่ยงไปไหน ทำไหนอย่างไร ผู้ที่ได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ก็รู้จักหลีกเลี่ยง ผู้ที่ได้ฝึกฝนใจในธรรมของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ก็มีท่าหลีกเลี่ยงในอริยธรรมอันนิยมนำปรารถนาเหล่านี้ ถ้าไม่ได้ฝึกฝนใจในธรรมของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ก็ไม่มีท่าจะหลีกเลี่ยง ถ้าไม่ได้ฟังธรรมของสัตบุรุษหรือได้ฝึกฝนในธรรมของสัตบุรุษแล้วก็มีท่าที่จะหลีกเลี่ยง ถ้าไม่ได้ฟังธรรมของสัตบุรุษหรือได้ฝึกฝนในธรรมของสัตบุรุษแล้ว ก็ไม่มีท่าหลีกเลี่ยงอีกเหมือนกัน เหตุนี้ เราท่านทั้งหลาย ทั้งคฤหัสถ์บรรพชิต

เมื่อรู้จักชนิดของอริยธรรมและอนิยธรรมเหล่านี้แล้ว มีที่หลีกเลี่ยงได้ จิตของเราที่จะรับอริยธรรมหรืออนิยธรรม จิตหลีกเลี่ยงจากอริยธรรมและอนิยธรรมเหล่านี้ ต้องบังคับจิตให้ดี จิตของเราต้องมีที่ตั้ง ตั้งจิตเสียให้ดี ให้ถูกหลักถูกฐานของที่ตั้งจิตเสียให้ดีแล้ว จะต่อสู้ซึ่งอริยธรรมและอนิยธรรมเหล่านี้ได้ ถ้าที่ตั้งไม่ดีแล้วละก็จะต่อสู้ อริยธรรมอนิยธรรมไม่ได้เลย



ตั้งให้ดีจะตั้งตรงไหน ต้องตั้งที่ตั้งของเขา ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธ์ เท้าฟองไข่แดงของไก่ สะดือทะลุหลังซึ่งด้ายกลุ่มเส้นหนึ่งตั้ง ขวาทะลุซ้ายซึ่งด้ายกลุ่มเส้นหนึ่งตั้งแค่นั้น ตั้งด้วยกันทั้ง ๒ เส้น ตรงกลางจรดกัน ตรงกลางที่จรดกันของกลางนั้นแหละ ตรงนั้นเรียกว่ากลางกึ่ง ใจหยุดที่กลางกึ่งนั้นแหละ ถูกกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธ์ เท้าฟองไข่แดงของไก่ หมั่นเอาใจจรดอยู่ตรงนั้นแหละ เริ่มต้นก็หมั่นเอาใจจรดอยู่ตรงนั้นแหละเสมอ จะนั่ง จะนอน จะเดิน จะกิน จะดื่ม จะมี จะทำ จะพูด จะอุจจาระ จะปัสสาวะ ก็หยุดตรงนั้นเสมอ แล้วก็ไม่ค่อยจะอยู่ จรดไปเถอะจรดหนักเข้าๆ พอชินหนักเข้าก็ชำนาญ หนักเข้าๆ ก็อยู่ พออยู่เท่านั้นยืมแล้วละเรา พอใจหยุดตรงนั้นเท่านั้น ยืมแล้วละ

พอใจหยุดเสียได้เท่านั้นแหละ ลาม ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาม เสื่อมยศ ตีเดียวน ทุกข์ ไม่กระทบกระเทือนแล้ว เจยเสียแล้วละ ไม่อาดูรเดือดร้อนด้วยอภิญ्ञารมณ อภิญ्ञารมณแล้ว ต้องทำใจให้หยุด พอหยุดเสียเท่านั้นทั้งอภิญ्ञารมณอภิญ्ञารมณทำอะไรไม่ได้ ตรงนั้นนั่นแหละ ถ้าทำใจให้หยุดตรงนั้นแล้วก็ได้ละ ถูกส่วนละ ถูกส่วน เช่นนั้นละก็ สิ่งที่เป็นอภิญ्ञารมณ ลาม ยศ สรรเสริญ สุข เกิด ส่วนที่เป็นอภิญ्ञารมณ เสื่อมลาม เสื่อมยศ ตีเดียวน ทุกข์ ไม่กระทบกระเทือน ทำให้จิตกระทบกระเทือนไม่ได้

ถ้าจิตเป็นขนาดนี้แล้ว บุคคลนั้นถึงซึ่งความสูงสุดแล้ว ถึงซึ่งมงคลแล้ว เข้าถึงซึ่งเนื้อหนังมงคลแล้ว เป็นตัวมงคลขึ้นแล้ว บุคคลนั้นเป็นตัวมงคลขึ้นแล้ว น้อยากได้มงคลต้องทำอย่างนี้ละ ถ้าทำไม่ถูกอย่างนี้จะก็ได้มงคลทีเดียว ถ้าอาดูรเดือดร้อนไปตามอภิญ्ञารมณ อภิญ्ञารมณเป็นอัมปลมงคลแท้ๆ อัมปลมงคลไม่ใช่เป็นแต่เฉพาะฆราวาสหญิงชายนะ ภิกษุสามเณรเหมือนกัน พอสงบไม่ลง ทำใจหยุดไม่ได้ก็เป็นอัมปลมงคลแท้ๆ เมื่อรู้เช่นนั้น รู้จักละมงคลอัมปลมงคลเช่นนี้ นี่ต้องเพียรทำใจให้หยุดเข้าซี หยุดได้เวลาใดก็เป็นมงคลเวลานั้น ถ้าหยุดไม่ได้เวลาใดก็เป็นอัมปลมงคลเวลานั้น รู้จักขัดตั้งนี้ละ เมื่อรู้จักขัดตั้งนี้ละก็เป็นข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ อโสภัง โสภะ นะเขาแปลว่าความผากความเผือด ความผากของใจ ความเผือดของใจ ความแห้งของใจ ความแห้งเผือดของใจ นั้นเรียกว่า โสภะ เขาแปลว่าความแห้ง โสโก โสจนา โสจิตตตํ อนฺโต โสโก อนฺโต ปริโสโก แห้งเหือดโดยรอบ ผาดเผือดโดยรอบของใจ นั้นเรียกว่าความโสโก โสโกนั้นแหละ ที่จะมีกับจิตของบุคคลใดขึ้นได้ก็เพราะอาศัยใจนะ หยุด พอใจหยุดเข้าไปเวลาใด เวลานั้นโสโก ผอมลงไปทันที โสโกนี้จะเกิดเวลาใด เวลาพลัดพรากจากสิ่งที่รักที่ชอบใจ พลัดพราก



จากพี่น้องวงศาคณาญาติใดๆ หรือตายจากกันนั้นแหละ โสภเกิดละ พอโสภเกิดขึ้น เวลาใดใจผาดเผือด ข้างโน้นไม่ได้แห้งผากแต่อย่างหนึ่งอย่างใด พอความโสภเกิดขึ้น เท่านั้นแหละแห้งไปทันทีทีเดียว คนมีเรี่ยวมีแรง คนอ้วนนั้นแหละ หมดแรงนอนผล็อยทีเดียว นั่นแหละความแห้งเหือดของใจละ ความโสภละ นี่ความโสภกระทบหัวใจเข้าแล้วเช่นนี้ ความโสภกระทบดวงใจเข้าแล้วเช่นนี้ เป็นไปตามอำนาจของความโสภแล้ว ต้องเป็นดังนี้ ต้องแก้ไขทันที ทำใจหยุดเสีย พอใจหยุดเสียเท่านั้นแหละ ไม่ยกโสภแต่ชนิดเดียว โลกธรรมจะมากกระทบสักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ไม่โสภ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเตียน ทุกข์ สักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ไม่โสภ พลัดพรากจากเมีย ลูกสาว สักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ไม่โสภ เพราะใจหยุดเสียแล้ว

ไม่ใช่เท่านั้น ใจหยุดเสียแล้ว วิรุฬห์ ปราศจากความขุ่นมัว วิรุฬห์ ปราศจากธุลี เศร้าหมองก็ไม่มีแก้ไข เพราะใจหยุดเสียแล้ว ไม่เศร้าหมองไม่ขุ่นมัวแต่อย่างหนึ่งอย่างใดเลยทีเดียว ไม่เศร้าหมองไม่ขุ่นมัวเลย เพราะใจหยุดเสียแล้ว ถ้าใจไม่หยุดเสียแล้ว โลกธรรมกระทบก็ไม่ได้ เศร้าหมองบ้าง ขุ่นมัวบ้าง ด้วยประการต่างๆ เหตุนี้ ต้องคอยระวังตัวทีเดียว ระวังตัวอย่าให้เศร้าหมองขุ่นมัวได้ ถ้าเศร้าหมองขุ่นมัวได้ เพราะตัวใจไม่ทันกับดวงจิต ใจกว่าดวงจิต ไม่ทำจิตให้หยุดเสีย ทำจิตปล่อยไปตามอารมณ์ ไปกินกับอารมณ์ เมื่อเสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเตียน ทุกข์ เข้าไประดมได้เช่นนี้ ก็ทำจิตให้เศร้าหมองขุ่นมัวไม่พองใส เมื่อจิตไม่พองใส นั้นลงโทษตัวเอง ไม่ใช่ลงโทษใคร ลงโทษตัวของตัวเอง นี่เป็นข้อที่ ๓

ข้อที่ ๔ เขมม์ ถ้าว่าจิตหยุดเสียได้ละก็ เขมม์ ที่เดียว เกษมพองใสเหมือนอย่างกับกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้าทีเดียว เกษมพองใสขนาดนั้น จิตเกษมพองใสเช่นนั้นแล้ว จิตดวงนั้นแหละตัวมงคลแท้ๆ ที่เรียกว่า มงคล อุตตม นั่นแหละตัวมงคลแท้ๆ เทียว เหตุเครื่องถึงซึ่งความเจริญจริง ถ้าจิตหยุดเช่นนั้นเสียแล้วละก็ เงินนั้นไม่ต้องหายากหาลำบาก แต่อย่างไรหรอก ถ้าจิตพองใสขนาดนั้นแล้ว ไม่ต้องทำงานอะไรมากมายไปหรอก มันไหลเข้ามาเองนะ เงินนะ ไม่เดือดร้อน มีแต่เงินเข้าเงินออกไม่มีนะ ออกก็เล็กน้อยๆ เข้ามามาก พองใสอย่างนั้นละก็ นั่นตัวนั้นเป็นตัวสำคัญทีเดียว

ถ้าว่า ผู้ครองเรือนต้องการให้มั่งมีเงินทองข้าวของมาก อย่ากระทบกระเทือนใจกัน ทำใจให้ใสอยู่เท่าเดียวแหละ ใจเป็นแดนเกษมอยู่เสมอไปอย่างนี้ ให้ตั้งจิตให้อยู่ ให้ดูของตัวไว้ให้พองใสอยู่อย่างนั้น เงินทองไหลมาเป็นมงคลแท้ๆ มงคลแปลว่าเหตุเครื่องถึงซึ่งความเจริญ ไม่ใช่



เหตุเครื่องถึงซึ่งความเสื่อม อัมมกเลเหตุถึงซึ่งความเสื่อมทราม แต่ว่ามวงคลนะ เหตุถึงซึ่งความเจริญ นี่ถ้ารู้ทางดำเนินของพระพุทธศาสนาเช่นนี้แล้วละก็ **ภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา** พอบวชเข้าไปเป็นภิกษุสามเณรแล้ว ไม่ต้องทำอะไร ต้องทำใจให้ใสเท่านั้นแหละ ทำใจใสแล้วก็ใช้ได้ ถ้าใจไม่ใสภิกษุสามเณรนั้นใช้ไม่ได้ ยังเป็นภิกษุสามเณรแต่ภายนอก ภายในเป็นไม่ได้ พอใสภายในก็เป็นภิกษุสามเณรทีเดียว นั่นเป็นที่ไหวที่บูชาของมหาชนทีเดียว เป็นที่เคารพนับไหวทีเดียว ให้รู้หลักจริงดังนี้ละ ถ้ารู้จักหลักจริงดังนี้ละก็ นี่แหละข้อมวงคล

แสดงมาตั้งแต่ต้นโน้นเป็น ๓๘ ข้อ ตั้งแต่ **อเสวนา** มาจนกระทั่งถึง จิตเกษมเป็นแดนผ่องใส นี่ เป็นมวงคล ๓๘ ข้อ แต่ว่าสวดได้ ๓๗ เท่านั้นเอง เห็นจะไปคละกันกับข้อใดข้อหนึ่ง ผู้เรียงบาลีจะเคลื่อนคลาดแต่อย่างใดก็ไม่รู้ แต่นั่นเป็นเรื่องของบาลีท่าน แต่ว่าที่ยืนยันมวงคลนะมี ๓๘ แต่ว่าถ้าตรวจจริงมี ๓๗ ข้อ นับทั้งที่แสดงมา ๔ ข้อนี้เข้าด้วย ในคาถาเบื้องต้นของมวงคลนี้ ใน ๔ ข้อนี้ ทำให้ใจหยุดใจนิ่งใสได้ละก็นั่นแหละ **เอตมมวงคลมุตตม** ใน ๔ ข้อแหละเป็นเหตุเครื่องถึงซึ่งความเจริญอันสูงสุด **เอตาทิสานิ กตวาน สพฺพตถมปราชิตา สพฺพตถ สโตถิ คจฺจนฺติ ตนฺเตสํ มวงคลมุตตมฺหติ** เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายกระทำซึ่งมวงคลเช่นนี้แล้ว ทั้ง ๓๘ ข้อนั้น **สพฺพตถมปราชิตา** สพฺพตถ ย่อมเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ในที่ทั้งปวง มีแต่ชนะ ฝ่ายแพ้ไม่มีเป็นเด็ดขาดทีเดียว ไม่พ่ายแพ้ในที่ทั้งปวง **สโตถิ คจฺจนฺติ** ย่อมถึงซึ่งความสวัสดิ์ในที่ทั้งปวง จะอยู่ในสถานที่ใดๆ ย่อมมีแต่ความสวัสดิ์เป็นเบื้องหน้า จะไปในป่าในดอนในดง ไปไหนไปเถอะ ย่อมมีแต่ความสวัสดิ์เรื่อยๆ ไป จะอยู่ในถ้ำในภูเขา จะอยู่ในสถานที่ใดมีแต่ความสวัสดิ์ ความอัมมกเลความชั่วร้ายไม่มี มีแต่ความสวัสดิ์เป็นเบื้องหน้า ท่านจึงยืนยันว่า ย่อมถึงซึ่งความสวัสดิ์ในที่ทั้งปวง **ตฺนฺเตสํ มวงคลมุตตม** ข้อนั้นเป็นเหตุเครื่องถึงซึ่งความเจริญอันสูงสุดในธรรมวินัยของพระบรมศาสดา

ใน ๓๘ ข้อที่แสดงมาจบแล้วนี้ นี่แหละเป็นมวงคลในทางพุทธศาสนา ท่านจึงจัดเป็นบาลีคัมภีร์ใหญ่ ถ้าจะแสดงให้กว้างขวางออกไปทีละข้อๆ ใน ๓๘ ข้อนี้ ต้องแสดงขนาด ๓๘ วันก็เห็นจะจบละ ๓๘ วัน นี่แสดงแต่เนื้อความของวาระพระบาลี คลีความเล็กน้อย ไม่กว้างขวางนัก มวงคลทั้งหลายเหล่านี้แหละที่เรานิยมยกย่องชมเชยสรรเสริญกันนัก ทำอะไรก็ทำการเป็นมวงคลๆ มวงคลซี มีการมีงานอะไรเลี้ยงเหล้ากันคลีก็ทีเดียว นั่นมวงคลหรือนั่น เอาอัมมกเลไปดันเข้าเสียแล้ว แล้วบอกว่าเป็น



มงคลด้วย มงคลแต่ปากนะ เนื้อหนังไม่ใช่มงคล เนื้อหนังเป็นอัมปมงคล มงคลแต่ปาก ถ้ามงคลจริงๆ ละก็ดังกล่าไปแล้ว ๓๘ ข้อมานั้น ต้องทำใจให้ใส ทำใจให้เป็นสุข ที่เดียว

พอทำใจใสได้เท่านั้นแหละ เป็นหนทางไปสู่มรรคผลในนิพพานทีเดียว **นิพพาน-สัจฉิกิริยา** เพื่อจะกระทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน ทำใจใสเท่านั้น พอถูกส่วนเท่านั้นแหละ อ้ายที่ใสแหวนอยู่นั้นแหละขยายส่วนออกไป ใจที่ใสนั้นขยายส่วนออกไป แต่พอขยายส่วนได้ส่วนเท่านั้น ใจพอใสก็หยุดนิ่งอยู่ที่ใสนั้น หยุดนิ่งหยุดนิ่งๆ อยู่ นั่นแหละ เข้ากลางของหยุดทีเดียว กลางของกลางๆๆๆ ที่ในหยุดนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เห็นดวงใสผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้นแหละ เท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ ใจก็หยุดอยู่ที่กลางดวง ดวงที่ผุดขึ้นเท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ หยุดกลางอยู่นั้น กลางของกลางๆๆๆ ซ้ายขวาหน้าหลังล่างบนนอกในไม่ไป

นี่ที่เณรฝรั่งสำเร็จไปแล้วนะ สำเร็จไปแล้ว ก็ทำทางนี้แหละ แบบเดียวดังนี้ทีเดียว ไม่ได้ไปทางอื่น พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ ผุดขึ้นอีกดวงหนึ่ง เขาเรียกว่า ดวงศีล เท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ เท้ากัน ใจก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีลนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าผุดขึ้นอีกดวง ดวงเท้ากัน เท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ เรียกว่าดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ กลางของกลางหนักขึ้นอีก พอถูกส่วนเข้า ผุดขึ้นอีกดวงหนึ่งเท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ นี่เรียกว่าดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญานั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าผุดขึ้นอีกดวงหนึ่ง เขาเรียกว่าดวงวิมุตติ เท้าๆ กัน หยุดอยู่กลางดวงวิมุตตินั้นแหละ ถูกส่วนเข้า ผุดขึ้นอีกดวงหนึ่ง เรียกว่าดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าก็เห็นกายมนุษย์ละเอียด นี่ตัวจริงนะ เห็นอย่างนี้แหละ แล้วก็ไปเรื่อยไปที่เดียว

พอเข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด เออ นี่มาอย่างไรกายมนุษย์ละเอียด อ้ายกายที่นอนฝันออกไป ไม่เคยเห็นมันเลย นี่ทำไมมาเห็นมันเข้าล่ะ เมื่อเห็นเข้าเช่นนี้แล้วเราจะทำอะไร อ้อ นี่มาอย่างไรกันล่ะ อ้อ มาจากใจหยุดนั้นแหละ ก็เอาใจของกายมนุษย์ละเอียดหยุดเข้าอีกนั้นแหละแบบเดียวกัน ไม่ได้มีเป็นสองไปละ พอหยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใส เท้าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูก



ส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ อ้อ อ้ายนี้กายผืนในผืน กายของตัวเองแท้ๆ จำได้ เห็นหน้าเห็นตาจำได้ นี่เข้าถึงกายทิพย์แล้ว

พอถึงกายทิพย์เท่านั้น มันก็รู้ที่เดียว อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ของมนุษย์นี้ดับหมดแล้ว เหลือแต่โลภะ โทสะ โมหะ ในกายทิพย์ละ อ้อ อ้ายนี้กะเทาะกิเลสออกไปเป็นชั้นอย่างนี้หรือ ดับได้อย่างนี้เราไม่ต้องดับ มันดับเองนี่ พอถูกส่วนเข้าก็ดับเองอย่างนั้นแหละ ไม่ต้องไปดับ จะดับมันตั้งแต่หนุ่มจนแก่จนตาย ดับโลก โกรธ หลง ดับไม่ได้ อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ดับไม่ได้ ต้องถอดไปเป็นชั้นอย่างนี้จึงจะดับได้ พอไปถึงกายทิพย์เข้า อภิชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ ดับ เหลือโลภะ โทสะ โมหะ ทั้งหยาบทั้งละเอียด ใจกายทิพย์ก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ พอถูกส่วนเข้า ถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ละเอียด

ใจกายทิพย์ละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด ถูกส่วนเข้า ก็เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน โตขึ้นเป็นลำดับนะ หยุดอยู่กลางดวงธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงกายรูปพรหม เลยกายทิพย์ไปเสียแล้ว ทั้งหยาบทั้งละเอียด นี่แหละ โลภะ โทสะ โมหะหมดไป เหลือราคะ โทสะ โมหะ หนักขึ้นไป ละเอียดขึ้นไป ไปกำหนดยินดีในรูปผาณอรุณผาณโนนแหละคราวนี้

ใจกายรูปพรหมก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึง



ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายรูปพรหมละเอียดชัดๆ พอถูกส่วนเข้าก็เห็นกายรูปพรหมละเอียดทีเดียว

ใจกายรูปพรหมละเอียดก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายอรูปรูปพรหม นี่ก็ระคะ โทสะ โมหะหมดไปแล้ว ไม่เหลือเลย เหลือกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย อวิชชานุสัย ในกายอรูปรูปพรหม

ใจกายอรูปรูปพรหมก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรูปพรหม พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายอรูปรูปพรหมละเอียด

ใจกายอรูปรูปพรหมละเอียดก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรูปรูปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้า ถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงกายธรรมโคตรภู รูปเหมือนพระปฎิมากรเกิดดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า พอเข้าถึงกายธรรมเท่านั้นแหละ กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย อวิชชานุสัยหมดแล้ว ไม่มีเลย หายไปหมด เหลือแต่สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉาสีลพพตปราคาส ในกายโคตรภูบุคคล

ใจของธรรมกายโคตรภูก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายโคตรภู แต่ว่าดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนะ หน้าตักธรรมกายโตเท่าไหนละ ก็



วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง โตเท่า นั้น กลมรอบตัวนะ ใหญ่ขึ้นไปทีเดียว ใจกายธรรมก็หยุด
 หนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน
 หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่
 ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูก
 ส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวง
 วิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุด
 หนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะถูกส่วนเข้า พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น ก็เข้าถึงกาย
 ธรรมโคตรภูละเอียด หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูมนะ กายธรรมโคตรภู
 ละเอียดนะ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว

ใจกายธรรมโคตรภูละเอียดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายธรรม
 โคตรภูละเอียด ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลาง
 ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล
 ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวง
 ปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลาง
 ดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ
 ญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงธรรมกายพระโสดา หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุ
 ดอกบัวตูม ไสหนักขึ้น นีหมตสักรายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส เข้าถึงพระ
 โสดาแล้วสังโยชน์เบื้องต่ำหมดไป พอถึงพระโสดาแล้ว แต่ยังมียกเลสอยู่ กามราคะ
 พยาบาท ยังมีอยู่

ใจธรรมกายพระโสดาก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระ
 โสดา พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง
 ๕ วา กลมรอบตัว หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็
 เข้าถึงดวงศีล เท่ากัน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุด
 อยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา
 ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวง
 วิมุตติญาณทัสสนะ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึง
 ธรรมกายพระโสดาละเอียด หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจธรรมกายพระโสดาละเอียดก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรม
 กายพระโสดาละเอียด พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่



ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงธรรมกายพระสกทาคา หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป พอเข้าถึงพระสกทาคาเท่านั้น ส่วนกามราคะ พยาบาทอย่างหยาบ หมด เหลือแต่ละเอียดย

ใจธรรมกายพระสกทาคาก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระสกทาคา พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็ถึงธรรมกายพระสกทาคาละเอียดย หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจธรรมกายพระสกทาคาละเอียดยก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระสกทาคาละเอียดย ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงธรรมกายพระอนาคา หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจของธรรมกายพระอนาคาหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระอนาคา พอถึงแค่นี้เข้า กามราคะ พยาบาทชั้นหยาบชั้นละเอียดย หมดแล้ว เหลือแต่รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา ในกายพระอนาคา ใจพระอนาคาก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่



ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระอนาคालะเอียด

ใจธรรมกายพระอนาคาละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระอนาคาละเอียด พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงธรรมกายพระอรหัต หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม เท่ากับธรรมกายพระอนาคาละเอียด เท่ากัน พอถึงพระอรหัตก็หมดแล้ว รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา นี่เรียกว่าเป็นสมุจเฉทปหาน เป็นพระอรหัตแล้วเป็นสมุจเฉทปหาน ก็เลสไม่ติดเท่าปลายผมปลายขน หมดกิเลสแค่นี้แหละ พอถึงพระอรหัตก็เสร็จกิจในพระธรรมวินัยของพระศาสดา

ใจพระอรหัตก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหัต พอถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึง ธรรมกายพระอรหัตละเอียด หน้าตัก ๓๐ วา สูง ๓๐ วา เกตุดอกบัวตูมใสหนักขึ้นไป

ใจก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายพระอรหัตละเอียดนี้ เสร็จกิจในพระพุทธศาสนาพระสมณโคตมแค่นี้ ปฏิบัติไปเถอะถึงแค่นี้แล้วก็แล้วละ เสร็จกิจทางธรรม ต่อไปไม่ต้องเรียนไม่ต้องศึกษา เรียกว่ารู้เห็นเกิดขึ้นแล้วแก่เราทีเดียว กิจที่จะต้องทำอีกต่อไป กิจเพื่อความเป็นอย่างนี้ไม่ต้องมีอะไรต่อไป ภาพของเราต่อไปไม่มี หมดภาพแล้วแค่นี้ นี่เสร็จกิจในพระพุทธศาสนา เมื่อรู้จักหลักอันนี้แล้วก็เป็นอย่างไม่ยาก ของไม่ใช่ทำยาก แต่ว่าได้เพียรกันหนักแล้วทำกันได้เห็นได้มากแล้ว โสดา



สกทาคา อนาคต อรหัต ทำมาได้ก็จริง แต่ว่าไม่ติด ไปติดอยู่แค่โคตรภูเท่านั้นเอง ที่
จะติด โสดา สกทาคา อนาคต อรหัต ไม่ติด หลุดเสีย เพราะเหตุอะไรจึงหลุดไป มาร
เขารองราดเสีย เขาเอาละเอียดมารองราดเสีย ไม่ติด กำลังแก้อยู่ ผู้เทศน์นี้แหละ
เป็นตัวแก่ละ กำลังแก รวมพวกแกอยู่ที่เดียว แกไขอ้ายละเอียดเหล่านี้ให้หมดให้ได้
หมดได้เวลาใดแล้วก็ โสดาจะติด สกทาคาจะติด อนาคตจะติด อรหัตจะติด แล้วจะเหาะ
เหินเดินอากาศกันได้ทีเดียว ว่าไม่ช้านะ ไม่เกิน ๒๕๐๐ นะ คงจะสำเร็จกันแน่ ไม่
คนใดก็คนหนึ่งละ ไม่ต้องสงสัยกันละ จะเอาให้ได้จริงได้จังเชียวหนา นี่ให้รู้จักหลัก
จริงอย่างนี้นะ

เณรฝรั่งชั่วบวชเณรเท่านั้นแหละ เป็นฝรั่งแท้ๆ ตั้งแต่ใจหยุดใจใสไปจนกระทั่ง
พระอรหัตนี้หน้าตัก ๓๐ วา นี่ ทำได้ตลอดทำได้คล่องแคล่ว พอทำเสร็จแล้วๆ พอ
บวชเป็นเณรสำเร็จแล้วผู้เทศน์เป็นอุปัชฌาย์ บอกว่าให้ไปตามโยมผู้ชายมา ที่ตายไป
แล้วจำได้ไม่ใช่หรือ ตั้งแต่อายุ ๕ ขวบ แต่ว่าจำได้ เห็นจะมีรูป จำได้ ก็ไปตาม
อุตุสหายยามไปตาม ไปทูลพระพุทธเจ้าพระสมณโคตมก็ไปทูลแล้ว ก็ตอบว่ามา
เกิดเป็นลูกสาวเขาเสียแล้ว เดียวนี้เป็นลูกสาวเขา อายุขนาดสัก ๑๐ ขวบได้ เป็นลูก
สาวเขาเสียแล้ว ลูกสาวของตัวเองนั่นแหละ พ่อของตัวเองมาเกิดเป็นลูกสาวของตัวเอง ถ้า
แกะประพฤติผิดในกาม จึงมาเกิดเป็นผู้หญิงเสีย ผู้ชายกลายเป็นผู้หญิงต้องประพฤติผิด
ในกาม ถ้าไม่ผิดนี่ไม่เป็นผู้หญิงหรอก ถ้าผิดแล้วจึงเป็นกลับมาเป็นผู้หญิง นี่เขาเป็นฝรั่ง
แท้ๆ เขาทำได้ขนาดนี้เห็นไหมละ ชั่วบวชเท่านั้น

พระกิติ เณรกิติ ทำจริงก็เป็นทุกคนเท่านั้นแหละ จริงแค่ไหนละจะเป็นทุกคนนะ
จริงแค่ชีวิตนี้เป็นทุกคน จริงอย่างไรละ นั่งลงไปประเดี๋ยวก็รู้จริงกันละ นั่งลงไป
เมื่อยเต็มที เอ้าเมื่อยก็เมื่อยไป ปวดเต็มที เอ้าปวดก็ปวดไป ทนไม่ไหว เอ้าไม่ไหว
ก็ทนไป ทนไม่ไหว มันจะแตกก็แตกเดี๋ยวนี้ ดับให้มันดับเดี๋ยวนี้ ไม่ถอยเลย ให้เอา
จริงเออจริง ต้องเป็นทุกคน ไม่ต้องไปสงสัยละ

พระสิทธัตถะราชกุมารมาแล้ว เนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปไม่ว่า เหลือแต่
กระดูกหนังช่วงมัน นี่มันก็เป็นทุกคนเท่านั้น แต่ไม่ถึงขนาดนี้นะซี พอนั่งเข้าไปพอ
ปวดเล็กๆ น้อยๆ เมื่อยเล็กๆ น้อยๆ เอาแล้วแอดเสียแล้ว อ้อยเสียแล้ว นอนเสียแล้ว
เอาเข้านั้นแล้ว จะเอาของจริง ตัวไม่จริงแล้วจะได้อย่างไร ต้องจริงซี จริงเอาชีวิตเข้าแลกจึง
จะได้สมความปรารถนานะ ให้รู้เข้าใจของจริงอย่างนี้นะ เมื่อรู้เข้าใจของอย่างนี้ละก็ไม่
ต้องสงสัยละ ฟังรู้ชัดเถอะ บอกให้ตรงๆ ไม่วงแหวเวียนไปทางหนึ่งทางใดละ ทางไป



ของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์แท้ๆ เชี่ยวละ เมื่อรู้แน่เช่นนี้ละก็จึงทำให้เป็น เป็นได้ทุกคนนั้น
แหละ

ที่ชี้แจงแสดงมานี้ตามวาระพระบาลี คลฺยฺยํ เปนํ สยามภาษา ตามมตยาธิบาย
พอสมควรแก่เวลา เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจความสัตย์ที่ได้อ้างธรรมเนียมปฏิบัติ
ตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ สทา โสตุถิ ภวนฺตุ เต ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีแก่ท่าน
ทั้งหลาย บรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควร
แก่เวลา สมมติยุติธรรมิกถาด้วยอรรถนิยามความเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้ ฯ

